

מחוץ לתחום לאזרחים ישראלים, השליטו מיטטר טירור ואימה במחנות הפליטים, אילצו את צה"ל למשוך ברצועה בשליטת כיבוש מלא, עם כל התופעות השליליות הכרוכות בכך.

כשלוש השלטון הישראלי ברצועה עזה הוא כשלונו האישי של שר-הבטחון משה דיין, עוד יותר משהצלחת השלטון הישראלי בגדה המערבית היא הצלחתו האישית. רצועה עזה היא האחרונה הפרטית של משה דיין מבחינה שלטונית. הוא אישית קבע את מדיניות הממשלה כלפיה ואת התייחסות צה"ל לתושביה. רצועה עזה היתה ה"מייב" של משה דיין והוא ניסה כלפיה את כל שיטות החינוך האפ-ריות ובכולן נכשל.

היה זה דיין שקיבל את ההנהגה ששלטה במדינה כשלוש שנים, שמטען האיבה והמשטמה של תושבי הרצועה כלפי ישראל נובע ממצוקה כלכלית גוראת בה הם נתונים. הנהגה זו הופרכה לאחרונה מיסר אל נובע ממצוקה כלכלית גוראת בה הם נתונים. הנהגה זו הופרכה לאחרונה מיסר אל נובע ממצוקה כלכלית גוראת בה הם נתונים. הנהגה זו הופרכה לאחרונה מיסר אל נובע ממצוקה כלכלית גוראת בה הם נתונים.

כתוצאה מכך, גם ללא פיתוח כלכלי בהיקף רחב, השתנו התנאים הכלכליים ברצועה בצורה יסודית. ברצועה קיים כיום מצב של מחסור בידים עובדות. אין עבודות דחק. אין לדבר על פריחה כלכלית מהסוג המקובל בגדה המערבית, אבל מצבה הכלכלי של רצועה עזה לא היה כה שפיר מזה 23 שנים.

למרות זאת לא חלה כל ירידה בפעילות החבלנית ובאיבה נגד הכיבוש הישראלי.

"הבוהן הכואבת"

של הרצועה

גם שיטת "היד החזקה", שהנהיגה ברצועה לפני כשנה בסקודת דיין, לא הביאה לשינוי קיצוני. היא גרמה לארגעה זמנית, אך לא יכלה לחסל את החבלנים ואת מוקדי הכוח שלהם. מול כל אימני הכוח שיכול היה השל-טון הישראלי להציג כלפי האזרחים הי-מקומיים, החל מפיצוץ בתים ועד להגליה — ניצב האיום הפשוט והאכזר, שהפעילו המחבלנים ושהיה חזק מכל — המוות. ישנן סיבות רבות ועמוקות לשוני הי-מהותי בין עזה לגדה ביחס האוכלוסייה כלפי הכיבוש. העיקריות שבהן הן אלה: ● רוב תושבי הרצועה הם פליטים. אפילו גולדו ברצועה, הם גדלו במעמד של פליטים, עם חינוך שיטתי לשנאת האויב הישראלי ולחזרה לכפרי הלידה של הוריהם.

● רוב הפליטים, כמו תושבי הרצועה המקוריים, היוו עוד לפני מלחמת העצמ-אות את השכבה הלאומנית ביותר של ערביי פלסטין.

● אין אפשרות של הפרדה בין האוכ-לוסיה לחבלנים. האוכלוסייה עצמה היא חבלנית בפוטנציה. אין צורך להצטרף לארגון חבלה כדי להפוך לחבלן ברצועה. די למצוא רימון-יד מאלה שהוסתרו בש-פע, ולהטיל אותו על רכב ישראלי פעם בכמה חודשים. כדי להיות חבלן. זו הסי-בה שעל כל חבלן שנהרג או נחטף ברצור-עה, צצים מייד חמישה אחרים.

כלל השנים בהם עמד צה"ל במלחמת ההתשה בבולות, נבלעה המלחמה הקטנה ברצועה בתוך המלחמה הכללית. רק בת-קופת הפסקת-האש, כשהאירועים ברצועה תססו כשליש ויותר מסך כל התקירות האירועים הבטחוניים בישראל, קיבלה המלחמה ברצועה את השמות-הלב הראוי-לה. משה דיין, שקודם לכן נטה רק להטיל הסגר על הרצועה ולהניח לתושביה להרוג זה את זה, החליט לחסל את "הבוהן הכו-אבת" של הרצועה.

דיין נפל

במלכות

אם להוציא ממדל שיקול את הפתרון במסגרת של הסדר כולל עם ארצות-ערב, היו שתי דרכים אלטרנטיביות לחיסול

המיטטר מקיו הדם של עזה: לחקור ולל-מוד את הגורמים הסיבות שהביאו למח-לה ולנסות לרפא אותם; או להילחם בכוח בסימפטומים. משה דיין נפל במל-כודת בה נפלו צבאות כיבוש רבים. הוא בחר בשיטת הכוח.

מזה חצי שנה תוגברו כוחות צה"ל ברצועה בצורה ניכרת. במקום מדיניות חוסר הנוכחות, נקטה שיטה של נוכחות מוגברת. אומצו שיטות שהיו מקובלות על הצרפתים באלג'יריה ועל האמריקאים בווייטנאם — ללחום בלוחמי גרילה בשיטת לוחמת הגרילה.

כך, בצד פעולת אבטחה של מיתקנים חיוניים וצירי תנועה, נטלו כוחות צה"ל את היוזמה לידיהם כדי להפריע לחבלנים בהתארגנות ולהגיע למגע עמם. מתוך הנ-חה שהתאמתה, שבכל היתקלות כזאת תהיה יד צה"ל על העליונה.

כך חזרו כוחות צה"ל לשבת במרכזי מחנות הפליטים, כשהם מפטרלים וסוק-רים בלי הרף את הסימטאות, הפרדסים, המחנות והדרכים, ורודפים אחר החבלנים ומאלצים אותם להימצא בנדידה מתמדת. מבחינה צבאית קצרה שיטה זו הצלחה ניכרת. עלה מספר החבלנים הנתפסים או המחוסלים. קטן מספר האירועים הבטח-ריים ברצועה. לעומת זו עלה בצורה ניכ-

ריות: להסיק את המסקנות ולחפש פת-רונות יסודיים לטווח ארוך, או להגביר את המלחמה. משה דיין בחר בדרך הי-שנייה.

שיטת "העיירות האסטרטגיות"

דיון החליט הפתור את בעיית הי-רצועה ללא קשר לפתרון הפוליטי-שימצא לה. לשם כך הגה תוכנית, שזכתה בתואר "תוכנית הדילול". לא היתה זו המצאה מקורית של דיין. היא היתה העתק מדויק של שיטת "העיירות האסטרטגיות" שנקטו בה, שוב, הצרפתים באלג'יריה והאמריקאים בווייטנאם, ושבשני המק-רים הוא נכשלה בצורה מחסירה.

השיטה מבוססת על ההנחה שיש ניגוד

המים גם את הדגים למקום אחר. לא ניתן להסריד ביניהם. תוכניתו של דיין היא להקים מעין "עיירות אסטרטגיות" כאלה ברצועה עזה. כלומר: לחסל בהדרגה את מחנות הפליטים במתכונתם הקיימת, שהם בלתי ניתנים לשליטה, להעביר את תושבי הי-מחנות הענקיים (ששלושה מהם מונים כ-40 אלף נפש כל אחד) למחנות קטנים יותר, שיהיו חצויים בדרכים, מארים בתאורה, עם דרכי גישה ותנועה נוחים. בצורה כזאת ניתן יהיה להסריד, לפי תוכנית דיין, בין המחבלים לבין האוכ-לוסיה.

— מובן שלצורך זה דרוש כסף רב. לפי הערכת מומחי משרד-הבטחון יידרש לשם הקמת "העיירות האסטרטגיות" בתחום רצועה עזה, סכום של כ-100 מיליון ל"י. סכום זה לא נכלל בתקציב השוטף. כדי לקבל את הכסף ערך דיין לשר-האוצר, פנחס ספיר, ביקור ברצועה, שיכנע אותו כי רק בהקצבת הסכומים הדרושים ניתן

דרכם של פליטים: אחרי 23 שנה - נדידה נוספת

יהיה לפתור את בעיות הרצועה. כתוצאה מכך הוקמה לפני שלושה שב-עות ועדת שרים מיוחדת, בה חברים מחצית חברי הממשלה, והנושאת את השם "ועדת גלילי" על שם היושב-ראש שלה — השר ישראל גלילי.

כצעד ראשון ניתן למשה דיין לבצע את דילול המחנות הי-פרובלמטיים ברצועה. תוך גירוש חלק מיושביהם למקומות מגורים אחרים ופינוי הבתים לסלילת דרכי שליטה. בשלב זה הוחל לפני שבוע במחנה ג'בליה, בו יוש-בים 38 אלף תושבים — עשירות מאוכ-לוסית הרצועה.

בשלב השני, יאושר למשרד-הביטחון סכום של 100 מיליון ל"י, להקמת מחנות הפליטים החדשים והאסטרטגיים.

(המשך בעמוד 27)

אינטרסים בין אוכלוסייה שלווה ושוחרת שלום, לבין טירוריסטים. כדי שהטירור-יסטים לא יקבלו סיוע מהאוכלוסייה, יש להסריד ביניהם. זאת ניתן לעשות בצורה של פיקוח ושלטה על האוכלוסייה. כיוון שבדרך כלל לא ניתן להשיג פיקוח כזה במקומות המגורים המקוריים של האוכ-לוסיה, יש לבנות מה שכונה "עיירות אסטרטגיות" — מקומות בהן יוכלו התור-שבים לחיות בפיקוח ושמירת הצבא מבלי שהטירוריסטים יוכלו להתנכל להם או להחרים בהם.

"לוחם הגרילה שוחה באוכלוסייה האור-חית כמו דג במים" אמר היושב-ראש מאז. כדי למנוע מלחום הגרילה את המים שלו, באה שיטת "העיירות האסטרטגיות" ליטול את המים ולהעבירם למקום אחר. מה שהשיטה לא לקחה בחשבון היא הי-עובדה, שבדרך כלל מעבירים יחד עם

רת שיעור הפגיעה באוכלוסייה המקומית. תוך החודשים האחרונים חוסלו ברצור-עה 61 איש. ההוצאות להורג בידי המחב-רים הפכו לעניין של יום יום, נעשו בצור-ה אכזרית מעין כמה, ללא כל קריטריון ברור להיטול. כך למשל חוסלו כתריסר פרצות במחנה ג'בליה, מבלי שפוענחה עד היום הסיבה לכך.

למרות גל מעשי הרצח האכזריים לא נוצר פער בין המחבלים והאוכלוסייה המקומית במחנות. זו המשיכה. מפחד או מהזדהות, לחפות על המחבלים ולתמוך בהם.

בצורה כזו הפך היתרון שהשיג צה"ל במלחמה נגד חבלני הרצועה למגוחך. המחבלים הוסיפו להוכיח, בדרכים חד-שות, כי הם עדיין שולטים בתושבי הרצור-עה. במצב כזה שוב היו קיימות שתי אפשר-